

GAVRILĂ SIMION LA 70 DE ANI

Cu puțini ani în urmă, când încă nu împlinise al șaptelea deceniu de existență, dl. dr. Gavrilă Simion era ales decanul de vârstă al directorilor de muzee din țară. Nu era însă numai vârsta aceea care îl aducea într-o asemenea poziție. Erau numeroase merite profesionale, științifice și organizatorice, ale căror roade sunt greu de expus în puținele rânduri care urmează și, desigur, mai era încă un detaliu care nu trebuie uitat: domnia sa era și este și astăzi cel mai vechi director de muzeu din țară. A fost numit în această funcție la Tulcea încă din 20 martie 1955, într-un moment în care instituția care i se încredința era înghesuită într-o clădire din centrul vechi și dispunea, între altele, de o colecție de științe naturale cu specific local. Or, poziția în care a ajuns astăzi fostul muzeu raional, devenit la inițiativa sa din 1993 Institutul de Cercetări Eco-Muzeale din Tulcea, cu mai multe secții în oraș și în județ, i se datorează în foarte mare măsură tocmai lui Gavrilă Simion. Cine se va întreba de ce va găsi răspunsul în pasiunea domniei sale pentru domeniul său de formare universitară, istoria, absolvită la București în 1953, și nu numai în această profesiune devenită de credință. Există încă mai multe explicații și ele se găsesc mai întâi la originea formării celor din generația căreia îi aparține Gavrilă Simion, care își amintește pios în *curriculum*-ul său de învățătoarea sa, Ecaterina Dumitrescu. Se întâmpla aceasta în centrul județului Prahova de atunci, dar fenomenul era valabil pentru România în general, prin calitatea la

care se ridicase învățământul preuniversitar interbelic. Pasul următor oferit celui care se născuse în comuna Adâncata la 18 noiembrie 1928 (atunci în jud. Prahova, acum în jud. Ialomița), a fost Liceul „N. Bălcescu” din Ploiești, având profesori de un rang ca și universitar, studii încheiate la Cluj, într-un moment în care, era în 1946, descoperise atmosfera intelectuală și imaginea, alta decât în vechiul regat, a spațiului urban de acolo. La Ploiești i-a fost profesor, printre alții, Nicolae Simache, un pasionat al istoriei și mai târziu eminentă a muzeografiei ploieștene. Apoi, la București, la Facultatea de Istorie, a avut ca profesori personalități de marcă precum Ion Nestor, Emil Condurachi, D. M. Pippidi ș. a., primii doi fiindu-i mai târziu coordonatori la doctorat. Iată cum, și nu este singurul exemplu, generația de intelectuali formată în România Mare a putut să ne transmită legătura cu generațiile de astăzi prin modelarea unei întregi serii de personalități, între care Gavrilă Simion ocupă un loc special. Aceasta pentru că, prin formarea amintită, domnia sa a înțeles să lege sistematic activitatea de cercetare cu aceea de educare, de transmitere pe înțelesul tuturor a câștigurilor investigației savante, ficcare dintre aceste direcții fiindu-i apropiate cu gândul și sufletul. Așa se face că, de la nucleul preluat în custodie în 1955 și pe care mi-l amintesc acum – eram elev pe atunci – ca pe o rudă săracă a Muzeului Grigore Antipa, s-a ajuns la muzeele de arheologic și istoric, artă, științe naturale, etnografic, care pot fi astăzi vizitate și admirate în Tulcea. Au fost, și la acest capitol al activității sale, împreună cu colectivul pe care și l-a compus treptat pentru toate specializările amintite, progrese și încercări.

Deschiderea care părea să înceapă în țară în anii '60-'70 a înlesnit între altele, cu sprijinul direct al profesorului Emil Condurachi și cu acela al prietenului său din Italia, eminentul arheolog Dinu Adameșteanu, cunoașterea directă de către mulți arheologi români a monumentelor și muzeelor din Italia. Printre aceștia s-a aflat și Gavrilă Simion, care, cu experiența sa arheologică deja dobândită și sesizând imediat superioritatea expozițională a muzeelor create în sudul peninsulei italiice prin coordonarea lui Dinu Adameșteanu, a reorganizat Muzeul din Dealul Monumentului de la Tulcea după criterii noi, pentru prima dată atunci în România. Expoziția permanentă a secției de istorie și arheologie, așa cum o intitulase și o concepute în clădirea special construită, era pentru vizitatorii din 1975 și nu mult după aceea (autorul acestor rânduri s-a numărat printre ei) o revelație prin asocierea explicită a exponatelor cu poziția lor stratigrafică și prin definirea clară a fiecărei epoci reprezentate de monumentele mari sau mici din județ în context cel puțin european. Din păcate – este și motivul pentru care notam ceva mai sus negativul progreselor – permanența dorită unei asemenea secții a Muzeului Deltei Dunării, așa cum se numea atunci, a trebuit să cedeze alinierii dictate pentru toate muzeele din țară, care au fost obligate să arate oriunde aceeași schemă istorică falsă, impusă pe la începutul anilor '80. Or, fără a se conforma întru totul, secția de arheologie și istorie a Muzeului din Tulcea a pierdut atunci mult din câștigul înregistrat anterior, la care s-a revenit treptat abia după 1989.

Această schiță de portret a personalității domnului dr. Gavrilă Simion nu ar fi completă fără suportul masiv și atât de bogat al muncii sale de cercetare arheologică neîntreruptă până astăzi. Dincolo de studiile universitare amintite, inițierea și perfecționarea în domeniu s-au petrecut pe lângă eminente ale arheologiei românești, ca Grigore Florescu, Exspectatus Bujor, C. S. Nicolăescu-Plopșor, Ion Barnea, Bucur Mitrea ș.a. În cei 15 ani cât a fost, din 1955, singurul arheolog la Tulcea, a continuat să colaboreze cu mulți membri ai Institutului de Arheologie din București implicați în cercetările din zonă și a întreprins mai multe cercetări sistematice și intervenții de salvare cuprinzând un evantai cronologic larg, cu o diversitate remarcabilă de obiective. Au fost mai întâi așa-numita cultură Iamnia la Tulcea, Sabangia, Zebil, necropola getică de la Telița, cea romană de la Isaccea și cea medievală timpurie de la Nalbant, apoi salvarea unor tezaure de la Isaccea, Alba, Tulcea, Uzumbair, Visterna, M. Kogălniceanu, Enisala ș. a., așezări fortificate de la Tulcea etc. A trecut apoi la încercarea de elucidare a unor probleme tot mai precis definite prin cercetarea necropolci getice de la Enisala, a așezării și necropolei din Valea Celicului (sec. VII–III a.Chr.), a așezărilor și fortificațiilor hallstattiene și getice de la Beidaud, Beștepe și Tichilești, continuând totodată cercetarea arheologică a mormintelor tumulare din județ în general și, în special, a necropolei romane tumulare de la Isaccea. Toate aceste date ar rămâne poate fără ecou dacă nu s-ar aminti valorificarea științifică a rezultatelor investigațiilor prin publicarea adecvată în reviste și alte publicații de specialitate din țară și din afara ei și, în paralel, valorificarea lor muzeistică, rezultatul direct fiind o îmbogățire fără precedent a patrimoniului muzeului tulcean. O oglindă, fie și parțială, a activității sale și a complexului muzeal și de cercetare pe care îl coordonează este, începând cu 1971 (o altă inițiativă care i se datorează), revista-anuar „Peuce”, căreia i s-au adăugat între timp mai multe volume având caracter monografic sau tematic. Totodată, prin forțele câștigate pe plan local, a sprijinit cu altruism și modestie numeroase cercetări aflate în coordonarea Institutului de Arheologie din București, cu deosebire la Argamum, unde a contribuit substanțial la crearea unei baze în marginea sitului, ca și la Murighiol, la Beroe, Sarinasuf, Babadag ș.a. De adăugat că implicarea lui Gavrilă Simion în cercetarea zonală, națională și internațională nu se oprește aici, pentru că, împreună cu instituția sa și prin captarea inteligentă a unor foruri de decizie locale a reușit să sprijine, uneori chiar decisiv din punct de vedere material, o serie întreagă de manifestări științifice importante al căror număr este mai mare de 20, câte a înregistrat dânsul, mai curând selectiv, în propriile notări pe care le-am primit la redacția revistei noastre. De unde ar mai fi de reținut cele cca 25 de participări la colocvii și congrese internaționale de specialitate și numeroasele contribuții directe la manifestări științifice de interes zonal și național. Roadele unor asemenea contacte și colaborări se pot constata între altele în evoluția calității științifice a contribuțiilor domniei sale și în tendința proprie de autodepășire, din interiorul căreia nu lipsește direcția atât de importantă a cercetării inter- și pluridisciplinare.

Aceeași activitate științifică include, într-o manieră care privește și viitorul, nu doar patrimoniul și structura de lucru care se află astăzi la Tulcea și în județ, ci, fără îndoială, personalul specializat care face astăzi posibilă funcționarea de calitate a unei instituții polivalente și a cărei prezență și formare se datorează într-o măsură majoră domnului dr. Gavrilă Simion. Așadar, trecând de motivul important și festiv al vârstei frumos împlinite, suntem, prin cele notate mai sus, față de care încă multe rămân poate nespuse, mai mult decât îndreptățiți și totodată bucuroși să-i urăm din suflet domnului Gavrilă Simion „la mulți ani”, viață lungă și cât mai multă putere de muncă în continuare.

LISTA SELECTIVĂ DE LUCRĂRI

1. *Un tezaur cu monede republicane din Dobrogea*, SCN 3, 1960, p. 545–546 (în colaborare cu C. Preda).
2. *Săpăturile de salvare din cimitirul roman de la Isaccea*, Materiale 7, 1961, p. 391–399 (în colaborare cu Expectatus Bujor).
3. *Cercetările arheologice de la Telița*, Materiale 8, 1962, p. 373–382 (în colaborare cu Gh. I. Cantacuzino).
4. *Grand trésor de monnaies et lingots des XIIe et XIVe siècles trouvé en Dobroudja Septentrionale*, RESEE 2, 1964, 1–2, p. (în colaborare cu O. Iliescu).
5. *Descoperiri arheologice pe grindurile din Delta Dunării*, Peuce 2, 1971, p. 47–61.
6. *Despre cultura geto-dacă din nordul Dobrogei, în lumina descoperirilor de la Enisala*, Peuce 2, 1971, p. 63–129.
7. *Tezaurul de monede romane imperiale descoperite la Isaccea și atacul getic din vremea lui Gallienus*, Peuce 2, 1971, p. 167–178 (în colaborare cu C. Preda).
8. *Necropola feudal-timpurie de la Nalbant*, Peuce 2, 1971, p. 221–248.
9. *Observații asupra unor probleme numismatice și economice la Dunărea de Jos în lumina unor tezaururi monetare de la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea*, Peuce 2, 1971, p. 293–333.
10. *Cetatea geto-dacică de la Beștepe (com. Mahmudia-Tulcea)*, Peuce 6, 1977, p. 31–49.
11. *Necropolele getice de la Enisala și Telița*, Peuce 6, 1977, p. 49–72.
12. *Coordonate istorico-geografice, în Costumul popular din județul Tulcea*, Tulcea, 1980, p. 8–14.
13. *Așezarea hallstattiană de la Beidaud – Tulcea*, Peuce 8, 1980, p. 37–54 (în colaborare cu Elena Lăzarcă).
14. *Un cuptor roman de ars bombarde descoperit la Telița*, Peuce 9, 1984, p. 67–73.
15. *Descoperiri noi în necropola de la Noviodunum*, Peuce 9, 1984, p. 75–97.
16. *Éléments de civilisation grecque classique dans le monde gélique de la zone istro-pontique, în Πρακτικά του XII Διεθνούς Συνεδρίου Κλασικισμ Αρχαιολογίας, Αθήνα, 4–10 Σεπτεμβρίου 1983*, I, Atena, 1985, p. 272–279.
17. *Les bronzes figurés romains trouvés dans la région du Bas-Danube et la question de leur origine, în Akten der 9. Tagung über antike Bronzen, 21.–25. April 1986 in Wien*, Viena, 1986 p. 365–379.

18. *Trei piese romane de artă monumentală descoperite la Isaccea, jud Tulcea*, RMI 40, 1991, 2, p. 3–7.
19. *GeŃii la Dunărea de Jos Ńi civilizaŃia lor*, în *Probleme actuale ale istoriei naŃionale Ńi universale*, ChiŃinău, 1992, p. 18–47.
20. *Les Gètes du Bas-Danube à l'Age du Fer: leurs stations et leurs fortifications*, în *Actes du XIIe Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques, Bratislava, 1–7 Septembre 1991*, III, Bratislava, 1993, p.283–290.
21. *La population de la région du Bas-Danube aux VIIe–Ve siècles av. J.-C.*, *Starinar* 43–44, 1992–1993 (1994), p. 23–40.
22. *Methodes utilisées dans la datation et la localisation des centres de production des bronzes romains découverts dans la région du Bas-Danube*, în *Acta of the 12th International Congress on Ancient Bronzes, Nijmegen, 1992*, Nijmegen, 1995, p. 215–228.
23. *Das Gräberfeld von Ciucurova*, *Thraco-Dacica* 16, 1995, p. 151–170.
24. *O nouă necropolă getică la Murighiol, jud. Tulcea*, *Peuce* 11, 1995, p. 265–301.

